

ΣΤΕ 797/2016 [Αναιτιολόγητος χαρακτηρισμός κτίσματος ως επικίνδυνα ετοιμόρροπου]

Περίληψη

-Η αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης παρίσταται ανεπαρκής δεδομένου ότι δεν υπάρχουν άλλα στοιχεία του φακέλου, τα οποία να δικαιολογούν τη λήψη του ακραίου μέτρου της κατεδάφισης του επίμαχου κτιρίου, στην δε προσκομισθείσα από τους ήδη αιτούντες στο Δικαστήριο τεχνική έκθεση ιδιώτη πολιτικού μηχανικού περιγράφεται η εν γένει καλή στατική συμπεριφορά του επίμαχου κτιρίου και η αντοχή του στο χρόνο, βεβαιώνεται δε ότι είναι απολύτως επισκευάσιμο. Εξάλλου, ενόψει της ομοφωνίας της Επιτροπής σχετικά με το χαρακτηρισμό του επίμαχου κτίσματος δε δόθηκε η δυνατότητα, τόσο στον αρχικό ιδιοκτήτη του κτιρίου όσο και στους κληρονόμους του, να ασκήσουν ένσταση κατά της προσβαλλόμενης πράξης προσκομίζοντας κατά τον κρίσιμο χρόνο, στοιχεία, πρόσφορα να αμφισβητήσουν την εν λόγω κρίση.

Πρόεδρος: Χρ. Ράμμος

Εισηγητής: Χρ. Λιάκουρας

Δικηγόροι: Γεωρ. Γκότζη

Βασικές Σκέψεις

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή, η οποία νομίμως παραπέμφθηκε λόγω αρμοδιότητας στο Συμβούλιο της Επικρατείας με την 87/2012 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Κορίνθου σε Συμβούλιο, ζητείται η ακύρωση του 319/22.12.2004 πρωτοκόλλου αυτοψίας επικινδύνως ετοιμόρροπης οικοδομής της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κορινθίας, δυνάμει του οποίου χαρακτηρίσθηκε ως άκρως επικίνδυνο και ετοιμόρροπο και κρίθηκε ότι χρήζει άμεσης κατεδάφισης, κτίσμα κείμενο στην Δροσοπηγή Κορινθίας, φερόμενο ιδιοκτησίας του αιτούντος. Στην δίκη ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Κορίνθου ο αιτών είχε ήδη αποβιώσει και η δίκη συνεχίσθηκε από τις κληρονόμους του.
3. Επειδή, νομίμως εχώρησε η συζήτηση της υπόθεσης αν και δεν παρέστη η διάδοχος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κορίνθου Περιφέρεια Πελοποννήσου εφόσον, όπως προκύπτει από το ευρισκόμενο στον φάκελο αποδεικτικό επίδοσης, αντίγραφο της από 11.6.2013 πράξης της Προέδρου του Ε΄ Τμήματος περί ορισμού εισηγητή και δικάσιμου είχαν νομοτύπως επιδοθεί στην εν λόγω Περιφέρεια.
4. Επειδή, στο άρθρο 1 παρ. 2 του από 13.4/22.4.1929 π.δ. «Περί επικινδύνων οικοδομών», Α΄ 153 [άρθ. 422 παρ. 2 του Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας (ΚΒΠΝ) που κυρώθηκε με το π.δ. της 14/27.7.1999, Δ΄ 580]

ορίζεται ότι «Οικοδομή και εν γένει κατασκευή τις θεωρείται επικίνδυνος από απόψεως στατικής και δομικής (κοινώς ετοιμόρροπος) όταν λόγω ανεπαρκούς ή κακής θεμελιώσεως, κακής ποιότητας ή συνθέσεως των υλικών εξ ων αποτελείται, κακοτέχνου εργασίας δομήσεως, υποσκαφής ή διαβρώσεως υπό υδάτων ή ετέρων υγρών, ακαταλλήλου διατάξεως ή συνδέσεως ή ανεπαρκών διαστάσεων των στοιχείων αυτής δεν παρουσιάζει εν όλω ή εν μέρει την απαιτούμενην διά τα φορτία, τα οποία θα βαστάξη και εν γένει τον προορισμόν της ασφάλειαν [...] Οσάκις υφίστανται σαφείς ενδείξεις του κινδύνου εκδηλούμεναι διά σημαντικών καθιζήσεων, παρεκκλίσεων, αποσυνθέσεων μαζών τοιχοποιίας, ρωγμών δηλωτικών στατικής ανεπαρκείας εις σημείον επικίνδυνον, ο κίνδυνος θεωρείται ως άμεσος και η κατασκευή χαρακτηρίζεται κοινώς ως επικινδύνως ετοιμόρροπος [...]». Περαιτέρω, στο άρθρο 4 του αυτού π.δ. (άρθρο 425 ΚΒΠΝ) προβλέπεται ότι διενεργείται αυτοψία για την εξακρίβωση του κινδύνου και συντάσσεται σχετική έκθεση (παρ. 1), ότι στην έκθεση αυτή πρέπει να μνημονεύονται, μεταξύ άλλων, το είδος και η έκταση του κινδύνου καθώς και τα εφαρμοστέα για την άρση του μέτρα και να ορίζεται αν επιβάλλεται η κατεδάφιση λόγω αποκλεισμού των επισκευών (παρ. 2) και ότι «δια την αποτροπήν του κινδύνου πρέπει να υποδεικνύονται τα ηπιώτερα κατά προτίμησιν μέτρα, οίον επισκευαί, ενισχύσεις, μεταρρυθμίσεις, προσθήκαι κ.τ.τ. εν εσχάτη δε ανάγκη οριστικά κατεδαφίσεις. Πάντως αι υποδεικνυόμεναι εργασίαι πρέπει να επιτρέπωνται υπό των κειμένων διατάξεων (π.χ. περίπτωσις μη επισκευής αλλά κατεδαφίσεως επισκευασίμου μεν αλλά ρυμοτομουμένου επικινδύνου τμήματος κτιρίου) ή του οικοδομικού κανονισμού [...]» (παρ. 3), ενώ στο άρθρο 5 (άρθρο 426 ΚΒΠΝ) προβλέπεται η δυνατότητα υποβολής ενστάσεων κατά της ανωτέρω έκθεσης. Τέλος, στο άρθρο 7 του αυτού π.δ. (άρθρο 428 ΚΒΠΝ) ορίζονται τα εξής: «1. Εις περίπτωσιν επικινδύνως ετοιμορόπων κατασκευών (άρθρ. 1 παράγρ. 2) την έκθεσιν καταρτίζει επιτροπή καταρτιζομένη κατά τα εφεξής οριζόμενα και μετά τριήμερον από της κοινοποιήσεως αντιγράφου της εκθέσεως αυτής εις τον ιδιοκτήτην και τους ενοίκους, προβαίνει η Αστυνομική Αρχή ευθύς αμέσως εις την κατεδάφισιν της επικινδύνου κατασκευής, αποκλειομένης οιασδήποτε ενστάσεως ή παρεμβάσεως. Εάν η Επιτροπή διαπιστώσῃ σοβαρόν και άμεσον κίνδυνον, κατόπιν σχετικής περί τούτου μνείας εν τη εκθέσει της δύναται η εκκένωσις και κατεδάφισις να συντελεσθῇ παραχρήμα. 2. Η Επιτροπή είναι τριμελής και συντίθεται εκ τριών πολιτικών μηχανικών εκ των εν τω τόπω υπηρετούντων δημοσίων υπαλλήλων, κατά προτίμησιν δε του Υπουργείου της Συγκοινωνίας, ων τουλάχιστον εις πρέπει ν' ανήκη εις την υπηρεσίαν των Δημοσίων Έργων. Εν ανάγκη τα δύο μέλη της επιτροπής δύνανται ν' ανήκωσι και εις έτερα Υπουργεία, μη υπηρετούντων δε τοιούτων εν τω τόπω, δύνανται να διορισθώσιν ως μέλη μηχανικοί των Δήμων ή Κοινοτήτων ή και ιδιώται εν ανάγκη. Εις περίπτωσιν επειγούσης ανάγκης και εν ελλείψει πολιτικών μηχανικών εν τω τόπω τα δύο μέλη της επιτροπής,

- δύνανται να είναι και Αρχιτέκτονες ή και Μηχανικοί άλλων ειδικοτήτων, εν εσχάτη δ' ανάγκη και εμπειροτέχνην εκ των μάλλον δοκίμων. 3. Την επιτροπήν διορίζει ο Νομάρχης εν συνεννοήσει μετά του οικείου Επιθεωρητού Δημοσίων Έργων, δύναται δε να ορίζηται ίδια τοιαύτη δι' εκάστην περιφέρειαν, αναλόγως των αποστάσεων και των συγκοινωνιακών μέσων ως εκείνης και να διορίζωνται πλειότερα μέλη αυτής, ώστε ανάγκης τυχούσης η σύνθεσις της να είναι πάντοτε ταχεία και εξησφαλισμένη. Ο Νομάρχης εν συνεννοήσει με τον οικείον Επιθεωρητήν Δημοσίων Έργων πρέπει να τηρώσι πάντοτε πίνακα των καταλληλοτέρων προσώπων της περιφέρειας των, άτινα δύνανται ν' αποτελέσωσι μέλη τοιούτων επιτροπών και να επιμελώνται του εγκαίρου διορισμού των μελών προς αντικατάστασιν άλλων εκλιπόντων ή καταλληλοτέρων. 4 [...] Οσάκις όμως πρόκειται περί μερών λίαν μεμακρυσμένων της έδρας της τεχνικής υπηρεσίας και δυσχερούς συγκοινωνίας και η εκ της μεταβάσεως υπαλλήλου της τεχνικής υπηρεσίας προς διαπίστωσιν της ανάγκης συγκλήσεως της επιτροπής καθυστέρησις δύναται κατά την κρίσιν της Αστυνομίας, να καταστήση αναπόφευκτον την πτώσιν του προφανώς επικινδύνου κατασκευάσματος η Αστυνομική Αρχή [...] Κατά τας περιπτώσεις ταύτας δύνανται και τα τρία μέλη της επιτροπής να αποτελώνται εξ ιδιωτών μηχανικών ή και εμπειροτεχνών [...] 5. 'Ινα είναι εκτελεσταί αι αποφάσεις των επιτροπών πρέπει να ώσιν ομόφωνοι [...]».
5. Επειδή, κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 2 και 7 του από 13.4/22.4.1929 π.δ., η πράξη χαρακτηρισμού οικοδομής ως επικινδύνως ετοιμόρροπης, η οποία εκδίδεται κατά διαφορετική διαδικασία και έχει άλλες έννομες συνέπειες από την πράξη χαρακτηρισμού οικοδομής ως απλώς ετοιμόρροπης, πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς αφενός μεν ως προς τη φύση και το μέγεθος των ελλείψεων ή ζημιών της οικοδομής, με την περιγραφή των σχετικών διαπιστώσεων του αρμόδιου τεχνικού οργάνου, αφετέρου δε ως προς την αξιολόγηση των διαπιστώσεων αυτών σε σχέση με την ασφάλεια της οικοδομής από στατικής και δομικής άποψης, με την παράθεση των συγκεκριμένων λόγων στους οποίους στηρίζεται η κρίση για την ύπαρξη σαφών ενδείξεων κινδύνου και το άμεσο αυτού, οι οποίες δικαιολογούν τον χαρακτηρισμό της οικοδομής ως επικινδύνως ετοιμόρροπης (Σ.τ.Ε. 1284/2009, 3145/2006, 3948/2001, 2488/1998, 1633/1997, 1633/1992, 1233/1979 κ.ά.).
6. Επειδή, όπως προαναφέρθηκε, τριμελής επιτροπή που διορίσθηκε από τον Νομάρχη Κορινθίας, διενέργησε ύστερα από πρόσκληση της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κορινθίας, αυτοψία σε κτίσμα κείμενο στην Δροσοπηγή Κορινθίας, φερόμενο ιδιοκτησίας του Χ. Καπινιά. Κατόπιν της αυτοψίας συντάχθηκε από την εν λόγω επιτροπή το προσβαλλόμενο 319/22.12.2004 πρωτόκολλο αυτοψίας επικινδύνως ετοιμόρροπης οικοδομής, στο οποίο περιγράφεται το εγκαταλελειμμένο επίμαχο κτίσμα ως εξής: «πρόκειται περί υπερυψωμένου ισογείου μετ'

- αποθήκης κεραμοσκεπούς εκ λιθοδομής που παρουσιάζει τοπικά έντονες διαμπερείς ρηγματώσεις, καθίζηση στέγης λόγω παλαιότητας, απόκλιση από την κατακόρυφο, μερική κατάρρευση στο χαγιάτι». Το δε πρωτόκολλο καταλήγει «αποφαινόμεθα ομόφωνα ότι το ως άνω υπερυψωμένο ισόγειο μετ' αποθήκης υπό τα στοιχεία ΑΒΓΔΕΖΗΘ είναι άκρως επικίνδυνο και ετοιμόρροπο και χρήζει άμεσης κατεδάφισης».
7. Επειδή, η αιτιολογία αυτή της προσβαλλόμενης πράξης παρίσταται ανεπαρκής δεδομένου ότι δεν υπάρχουν άλλα στοιχεία του φακέλου, τα οποία να δικαιολογούν την λήψη του ακραίου μέτρου της κατεδάφισης του επίμαχου κτιρίου, στην δε από 20.10.2014 προσκομισθείσα από τους ήδη αιτούντες στο Δικαστήριο τεχνική έκθεση ιδιώτη πολιτικού μηχανικού περιγράφεται η εν γένει καλή στατική συμπεριφορά του επίμαχου κτιρίου και η αντοχή του στο χρόνο, βεβαιώνεται δε ότι είναι απολύτως επισκευάσιμο. Εξάλλου, ενόψει της ομοφωνίας της Επιτροπής σχετικά με τον χαρακτηρισμό του επίμαχου κτίσματος δεν δόθηκε η δυνατότητα, τόσο στον αρχικό ιδιοκτήτη του κτιρίου όσο και στους κληρονόμους του, να ασκήσουν ένσταση κατά της προσβαλλόμενης πράξης προσκομίζοντας κατά τον κρίσιμο χρόνο, στοιχεία, πρόσφορα να αμφισβητήσουν την εν λόγω κρίση. Κατά τη γνώμη, όμως, του Παρέδρου Χ. Λιάκουρα., η αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης είναι επαρκής και δεν κλονίζεται ούτε από την προαναφερόμενη τεχνική έκθεση, η οποία συντάχθηκε μετά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης, αλλά ούτε και από το τυχαίο γεγονός ότι το κτίσμα δεν έχει καταρρεύσει μέχρι την άσκηση της κρινόμενης αίτησης ή και τη συζήτηση της υπόθεσης, η περαιτέρω δε αμφισβήτηση των διαπιστώσεων της Επιτροπής ως προς την κατάσταση και την επικινδυνότητα του κτίσματος πλήττει την ανέλεγκτη στο πλαίσιο της ακυρωτικής δίκης τεχνική κρίση της (πρβλ. Σ.τ.Ε. 4464/2013, 1284/2009, 2105/2008, 3145/2006).
8. Επειδή, υπό τα ανωτέρω δεδομένα η κρινόμενη αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή, εν όψει δε των περιστάσεων, το δικαστήριο συμψηφίζει τη δικαστική δαπάνη των διαδίκων.